

Michiel van Bolhuis en Alagonda Beckering

Albert van der Kaap

Michiel was het enige kind van het echtpaar Abel Eppo van Bolhuis en Stijntje Cnols dat in leven zou blijven. Twee zoontjes stierven op zeer jonge leeftijd. Michiel van Bolhuis, gedoopt op 13 juni 1707 in Warffum, stierf daar op 2 april 1712, Jan van Bolhuis, gedoopt op 11 mei 1710 in Warffum, stierf daar nog hetzelfde jaar op 29 oktober.

Michiel werd geboren op 22 december 1713 in Groningen en stierf op 3 april 1764 in Warffum.¹ Hij trouwde op 24 december 1738 (huwelijkscontract 26 november) in Groningen met Alagonda Beckeringh, geboren op 5 oktober 1710 in Groningen en overleed op 5 augustus 1780 in Warffum, dochter van Lambertus Beckering en Ella Catharina Sypkens.

Michiel van Bolhuis en Alagonda Beckeringh, geschilderd door Lambertus Beckeringh.

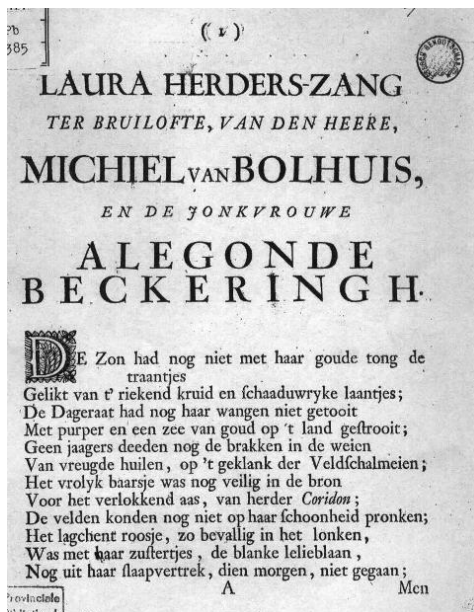
¹ Er is een brief bewaard gebleven uit 1764 van een mevrouw Husinga-Bakker uit Amsterdam aan Alagonda Beckeringh, weduwe Van Bolhuis, over onder meer de dood van Michiel van Bolhuis.

<https://www.archieven.nl/nl/zoeken?mizig=210&miadt=5&miaet=1&micode=493&minr=1130862&miview=in v2>

Michiel van Bolhuis en Alagonda Beckeringh, geschilderd in 1739 door Johannes Antiquus (1702 in Groningen – 1750, leerling van o.a. Jan Abel Wassenbergh).

Ter gelegenheid van hun huwelijk werd een, zeer zoetsappig, Laura Herders-zang gemaakt, waarvan hieronder het begin is afgebeeld.²

Huwelijkscontract

Bij het huwelijk werd bepaald dat de ouders van de bruidegom jaarlijks 600 gulden zullen geven voor hun levensonderhoud en *lijfstoebehoren* met diens bibliotheek alsmede bruidskleren. Kleinoden vererven eventueel op elks eigen familie. De bruidsouders verstrekken jaarlijks 200 gulden. Bij het open vallen van beider erfenis (na overlijden van één der ouders dus) vervallen deze jaarlijkse toelagen echter.

² Het hele gedicht vindt u hier: <http://bit.ly/3QMkiY1>

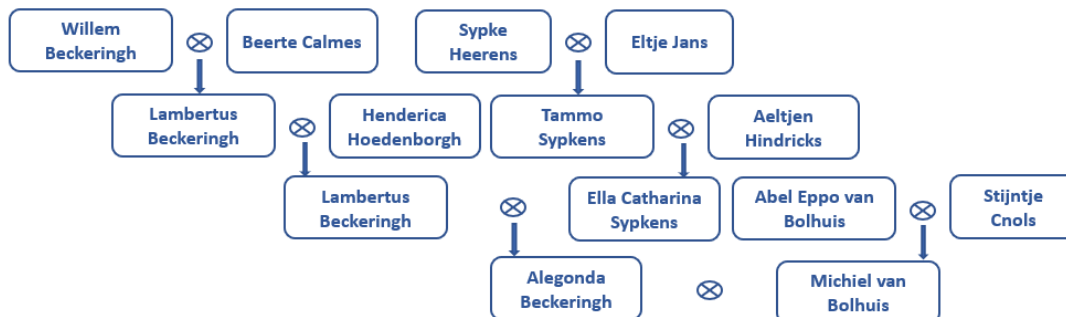
Alagonda erfde van haar ouders een plaats te Godlinze, groot 65 grazen, bij Sijbrants Jacobs en vrouw onder beklemming in gebruik voor 200 gulden per jaar.

Beckering

In de persoon van Alagonda Beckeringh was er een relatie tussen de familie Beckeringh en de familie Van Bolhuis en via haar kleindochter, Ella Catharina van Bolhuis, een relatie met de familie Mees.

Oude en moderne familiewapen van de Beckeringhs.

Willem Beckeringh

Willem Beckeringh, geboren rond 1582 in Winsum, overleden op 21 maart 1642 in Huizinge, trouwde met Beerte Calmes, geboren rond 1586 in Groningen, overleden op 14 september 1639 in Huizinge, dochter van Johan Calmes en Merten van Buyren.

Lambertus Beckeringh

Lambertus Beckeringh, zoon van Willem en Beerte, werd geboren rond 1628 in Huizinge en overleed op 28 juni 1683 in Huizinge. Hij trouwde (ondertrouw) op 7 oktober 1654 in Groningen met Hendrica Hoedenborgh, dochter van Ajold Hoedenborgh en Geesiena Jansen.

Lambertus Beckeringh

Lambertus Beckeringh, zoon van Lambertus en Hendrica, werd gedoopt op 20 juni 1675 in Huizinge en overleed op 7 november 1761 in Groningen. Hij trouwde op 14 januari 1706 in de Nieuwe Kerk in Groningen (ds. Alberthoma, zoon van Albertus Thomae) met Ella Catharina Sypkens, geboren op 16 augustus 1683 in Eexta, overleden op 21 oktober 1754 aan de Ossenmarkt in Groningen, dochter van Tammo Sypkens en Aeltjen Hindricks.

Lambertus was een gepromoveerd jurist, secretaris van Gedeputeerde Staten van Groningen en advocaat voor de Hoge Justitiekamer van Stad en Lande.

Lambertus Beckeringh en Ella Catharina Sypkens.³

Alagonda Beckeringh

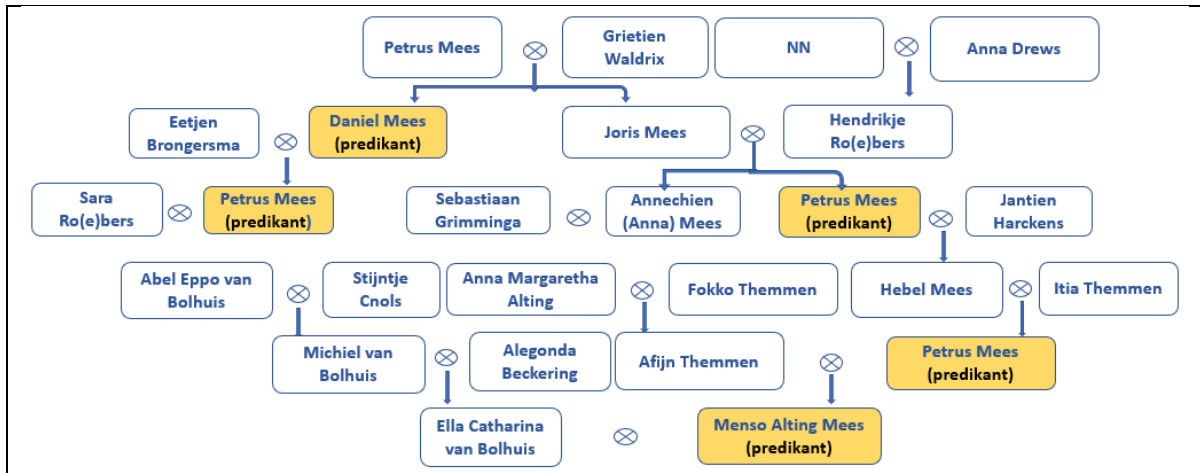
Alagonda Beckeringh was een dochter van Lambertus en Ella Catharina. Zij werd geboren op 5 oktober 1710 in Groningen en overleed op 5 augustus 1780 in Warffum. Zij trouwde op 14 december 1738 in Groningen (huwelijkscontract 26 november) met Michiel van Bolhuis, geboren op 22 december 1713 in Warffum en overleden op 3 april 1764 in Warffum, zoon van Abel van Bolhuis en Stijntje Cnols.

Relatie Beckering/Bolhuis met de familie Mees

De betovergrootvader van Menso Alting Mees, Joris, was een broer van mijn stamovergrootvader (generatie XII), dominee Daniel Mees.

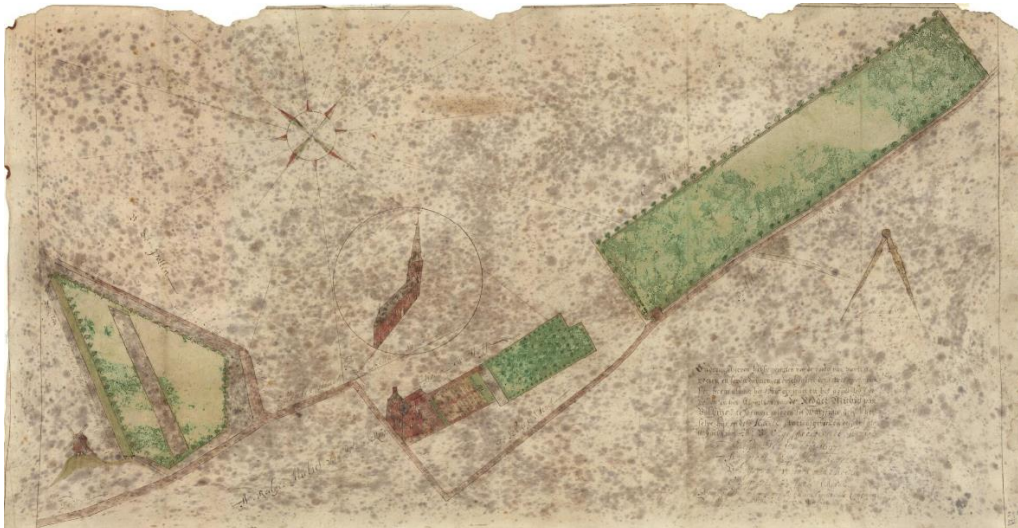
³ <http://www.greetsgenealogie.nl/gezinskaart-van-lambertus-Beckeringhhh-1675-1761/>

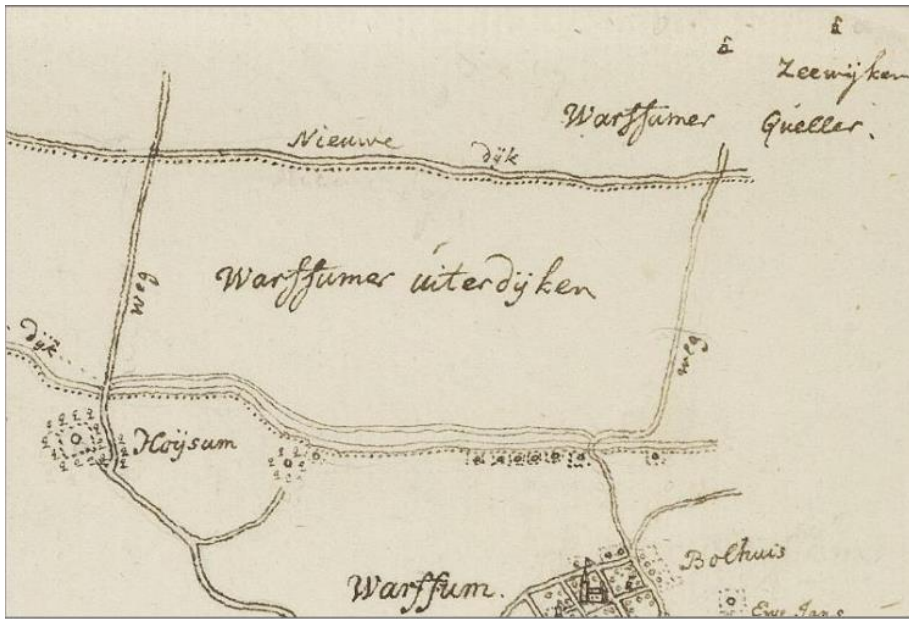
Wonen

Het bruidspaar betrok een huis te Warffum met hof en tuin, waar, na het overlijden van één der ouders, de ander daar met boedel en al rustig zou mogen blijven wonen. De overige nalatenschap zal echter in dat geval worden overgeleverd.

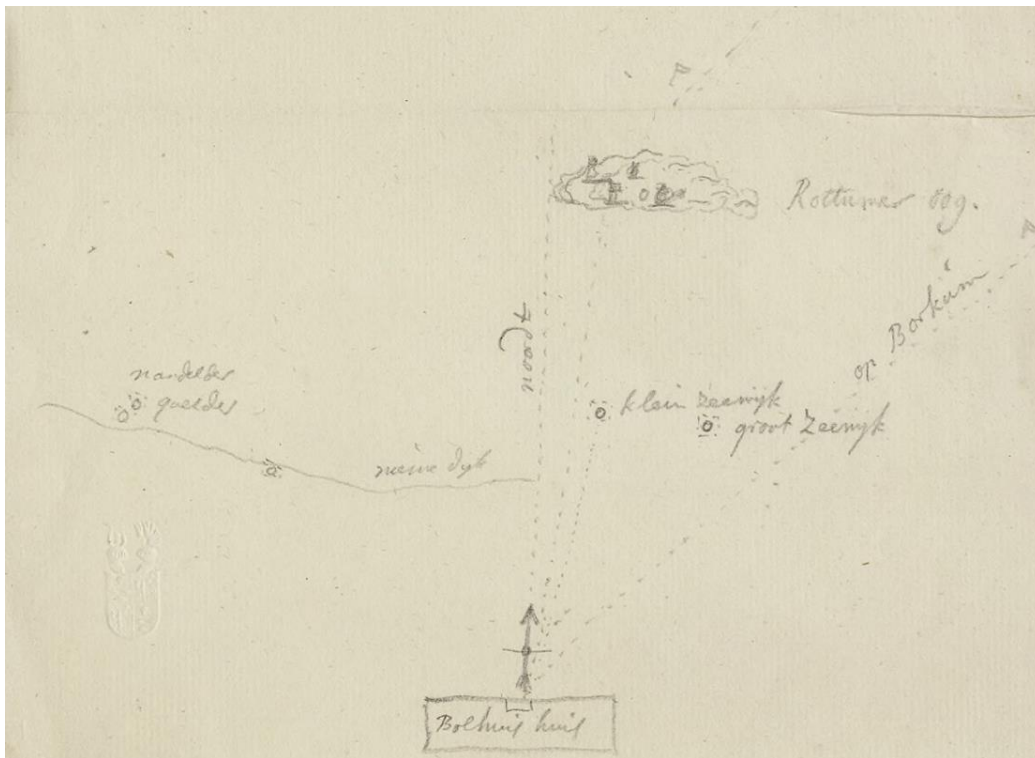
In 1697 vervaardigde Pieter Geerds een kaart van het huis van de familie met bijbehorende grond. Het huis stond midden in het dorp en moet zowel door de grootte als de locatie een opvallende plaats hebben ingenomen. Het werd in de loop der tijden luxueus ingericht, waarvan de verschillende inventarissen nog getuigen.

Kaart van Pieter Geerds uit 1697 met het huis (onder de kerk) en erf van Redger Michiel van Bolhuis.

Fragment uit de kaart van Beckeringh (1748-1767) met het gebied ten noorden van Warffum.

Tekening vervaardigd door T. Beckeringh in de periode 1748-1767.

Warffum vanuit het noorden, geschilderd tussen 1756-1769 door Lambertus Beckeringh (1716-1769). Als deze jaartallen kloppen zal hij een broer van Alagonda zijn geweest, anders mogelijk haar vader die in 1761 is overleden.

In 1750 kopen Michiel en Alagonda een juk land in de Westervalle bij Warffum van Claas Jans. In 1754 kopen zij van H. Jacobs en echtgenote Eetjen Pieters een huis aan de weg te Warffum.

Huis in de stad

Michiel en Alagonda bezaten een huis in de stad Groningen. *'Advocaat Michiel van Bolhuis en vrouw Alegonda Beckeringh kopen op 29 mei 1744 van de erfgenamen van Joannes Carolinus, pastor op 't Hogesend (Hogezand), en vrouw Agnes van Bijler⁴, de behuisinge met het hof daarachter, met een mande uitganck in de steeg naar de Havenstraet, staande ten N. aan de Haven op eigen grond'. De prijs bedraagt 4900 gulden, te betalen in drie termijnen.*

Op 23 maart 1752 koopt het echtpaar een *'hoff gelegen in de Lelienstraat op vrij eigen grond met een stenen Zomerhuis'*. De koopprijs bedroeg 1200 gulden, te voldoen in twee termijnen.

Daarnaast kopen Michiel en Allegonda op 1 februari 1755 voor 550 gulden *'twee camers in de Lelienstraat aan elkander verbonden, met een hofjen, of bleekveld eragter, op eigen grond, met een mandelige put'*, voor 550 gulden.

Tien jaar later, op 22 december 1764, verkoopt Lambertus van Bolhuis, als gevolmachtigde van zijn moeder Alagonda Beckeringh, de weduwe van Taalman Michiel van Bolhuis, voor haarzelf en als leg.tut.lib. aan Frederik Rugman en Maria Schyffers dit hof met twee kamers daarnaast staande in de Lelienstraat.

In het Requestboek van 18 maart 1766 staat: *"Op den req. van Mevrouw A. Beckeringh, weduwe van de Hr. Taalman M. van Bolhuis, dat haar huis in de stad staande inclineerde te verkopen, edog nog twee minderjarige kinderen hebbende, zoo versogte supplianten in qit als moeder en voogd hetzelfde aan haar (als zelfs voor de halfscheids eigenares) te accorderen, te meer daar haar meerderjarige zoons, kragt vertekening, van dezelve gedagten zijn".*

---

⁴ <https://www.genealogieonline.nl/stamboom-boonstra-boven/l805.php>

Michiel en Alagonda bezaten het huis aan de Noorderhaven van 1744-1767.

Noorderhaven NZ, nummer 23

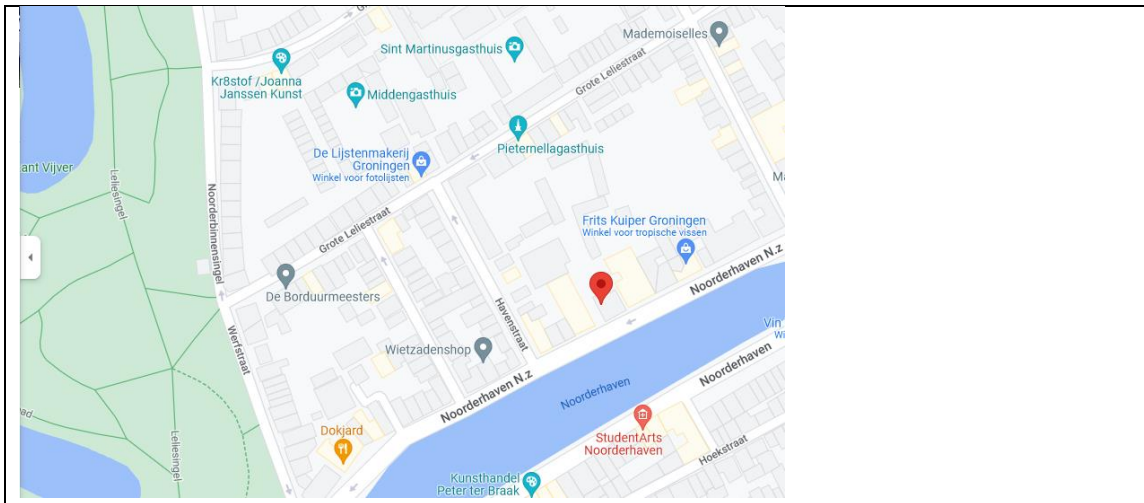
Tussen 1608 en 1624 onderging de stad een aanzienlijke uitbreiding door de aanleg van een ruimere vesting. De oude stadsgracht werd binnenhaven en langs de kade – de ‘Noorder Craan Opslag’ – verrezen spoedig pakhuizen. Toch was er in de tweede helft van die eeuw nog voldoende ruimte om in de stijl van die tijd een ‘dwarshuis’ te bouwen.

In navolging van andere panden in de ‘Nieuwe Stad’, als Guyotplein 3, Ossenmarkt 5 en Spilsluizen 1-3, kreeg het huis een hele reeks smalle beneden- en bovenramen en geen voordeur! Het was Agnes van Bijler, dochter en weduwe van een predikant uit Hogezaand, die hier in 1729 verandering in bracht. Zij had door een erfenis een ‘*andeel in het huijs*’ verkregen en in december 1727 de andere erfgenamen uitgekocht. De verbouwing, die een voordeur, twee dakkapellen en zes stoeppalen opleverde, liet ze voor het nageslacht vastleggen door middel van twee beschreven ‘neuten’ onder de deurposten.⁵

⁵ <http://www.400jaarniewestadt.nl/3-noorderhaven/>

Opleiding en beroep

Michiel kreeg een gedegen opvoeding, onder meer door een preceptor, een onderwijzer die hem het Latijn bijbracht. Hij liet zich in 1731 inschrijven aan de Universiteit in Groningen.⁶ Hij verwierf het groot- en klein burgerrecht (24 mei 1734) en woonde vermoedelijk meer in de stad dan in Warffum. Hij was advocaat, lid van de gezworen meente en rechter van Ellerhuizen en te Warffum.

In de schotregister⁷ van Warffum uit 1757 en 1767 staan een aantal dijkpanden langs de Oude Dijk waarvoor (Michiel) van Bolhuis als *schotplichtig* wordt vermeld.⁸

6

<https://www.archieven.nl/nl/zoeken?mivast=0&mizig=210&miadt=5&miaet=1&micode=493&minr=1130586&miview=inv2>

⁷ Iedere grondeigenaar of meier was verplicht 'schot' te betalen (een vorm van belasting aan de zijvesten en schepperijen ten behoeve van het onderhoud aan de waterstaatswerken). Het te betalen schot was afhankelijk van het oppervlakte land dat men in gebruik had. De registers waarin de 'schotplichtigen' aangetroffen worden zijn de zogenoemde schotregisters of – kohieren.

⁸ Evenhuis, Jetske Jantje (2017). *Een gewiekste streek. Ontwikkeling van een strook bebouwing langs een oud dijktracé op het Groningers Hoogland: Warffumer Oudendijk (1718-1832)*. <https://bit.ly/3DaOJGz>.

Porseleinkast uit het bezit van de familie Van Bolhuis, ca. 1740, collectie Groninger Museum en 'Engels kantoor' uit het bezit van de familie Van Bolhuis, ca. 1750, collectie Groninger Museum, thans in de Menkemaborg in Uithuizen.

Wapenglaasje

In 1726 geeft Michiel van Bolhuis aan Claas Glasemaker in Uithuizen (Claes Tewes, broer van Jacob Tewes⁹, die ook glasschilder was) opdracht om een raam te maken met het alliantiewapen Van Bolhuis-Cnol met het onderschrift: *Michiel van Bolhuis soon van A.E. van Bolhuis en Stijntien Cnols tot Warffum 1726*. Het raam moest geplaatst worden in het huis van Jan Harmens in Eppenuizen.¹⁰ De familie Van Bolhuis was eigenaar van het land bij zijn boerderij. Of Michiel de opdrachtbrief zelf heeft geschreven? Hij was op dat moment 13 jaar.

⁹ Deze Jacob Tewes uit Uithuizen heeft ook rond 1700 vier gebrandschilderde ramen gemaakt voor de gele slaapkamer in de Menkemaborg, ramen van een zeer hoge kwaliteit. Jacob Tewes was de schoonzoon van Isebrandt Jansen die ook als glazenmaker werkzaam was.

¹⁰ Haan, J.B.H. de (2005). 'Hier ziet men uit paleizen'. Het Groninger interieur in de zeventiende en achttiende eeuw. Blz. 269 en Knol, E. (2020). Ommelanden borgen. Groninger heraldiek in gebrandschilderd glas. In Blazoën, kwartaalblad voor heraldiek en zegelkunde.

Het gebrandschilderde glas met het alliantiewapen Van Bolhuis-Cnol, gesigneerd door Claes Teles en de opdrachtbrief. Maar gaat het hier om hetzelfde glas? De Claes Teles of Tiele van het glas overleed namelijk al voor 1712.

De kunstzinnige Michiel van Bolhuis

Michiel van Bolhuis bezat een uitgebreide en gevarieerde bibliotheek met 3.000 boeken. Hij bezat schilderijen en tekeningen (46 nummers) van Brueghel, Ruysdael, Rubens en Rembrandt van Rijn. Ook bezat hij dertig tekeningen van Johannes (Jan) Wassenbergh.¹¹ Daarnaast vond men enkele tekeningen van een L(ambertus) Beckeringh beschreven; onduidelijk is wie er bedoeld wordt, schoonvader of zwager.

Deze familie had twee grote liefhebberijen: reizen en muziek maken.¹² De muzikale familieleden speelden vaak onderweg op het plezierjacht, of bij hun verblijf elders. In hun reisverslagen lezen we onder meer hoe allerlei passerende meiden en knechts direct aan het dansen sloegen.¹³ Michiel van Bolhuis jr. en zijn zoon Jan hebben in de jaren 1730-1740. en 1770-1780 een over drie banden verdeeld muziekhandschrift samengesteld waarin we, naast enorme aantallen menuetten en marsen, tientallen melodieën uit het hier bedoelde repertoire vinden.¹⁴

¹¹ Johannes Wassenberg werd gedoopt op 18 juni 1716 in de Nieuwe Kerk in Groningen en stierf in die plaats op 27 april 1763. Hij was een zoon van de kunstschilder Jan Abel Wassenbergh en Johanna van Oijen. Ook zijn zus Elisabeth Geertruida schilderde.

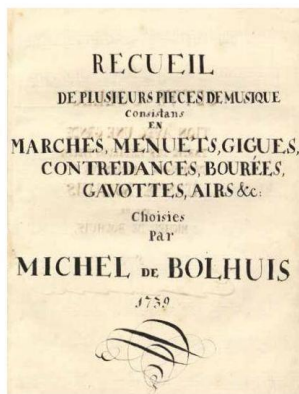
¹² Een aantal van deze reisbeschrijvingen is te vinden in de Groninger Archieven, zie de toegangsnummers 1058 (http://www.archieven.nl/pls/m/zk2.inv?p_q=102547443) en 493 (http://www.archieven.nl/pls/m/zk2.inv?p_q=102547641). In Spinnen in het web beschrijft Feenstra (onder meer 143-146 en 208-211) de bedoelde activiteiten op basis van de genoemde bronnen.

¹³ Feenstra, *Spinnen in het web*. 209-211.

¹⁴ De eerste en oudste band moet alleen door Michiel zijn volgeschreven. Zowel in de tweede, fraai verzorgde band als in de uiterst luxe derde vinden we de handen van vader én zoon. Alle banden zijn door de

Na de dood van Michiel van Bolhuis is zijn inboedel geveild. Daarin bevonden zich, naast een uitgebreide collectie bladmuziek, ook twee cello's, een tiental violen, een gitaar, een luit, diverse blok- en dwarsfluiten, hobo's, klarinetten, een fagot, een staafspel en een klavecimbel, alle van bekende Nederlandse en buitenlandse bouwers (in totaal 51 instrumenten).¹⁵ Niet alleen was muziek voor de overledene klaarblijkelijk heel belangrijk; diverse van deze instrumenten – gitaar, luit, fagot, klavecimbel – horen in de achttiende eeuw haast uitsluitend bij wat wij kunstmuziek noemen, muziek van de hogere klassen met grote nadruk op bladmuziek en uniciteit van muziekwerk.¹⁶ Michiel en Jan van Bolhuis beoefenden dus kennelijk verschillende muziekgenres naast elkaar.¹⁷

Michiel bezat ook een grote verzameling muziekboeken (233 'gedrukte en net geschreven musyk werken', waaronder verscheidende werken van Händel, Telemann en Vivaldi).

Hij componeerde ook zelf muziek. Zo was hij de componist van 100 marsen en een aantal aria's, tweehonderd menuetten, en tientallen andere dansen zoals gigue, gavottes, bourrées. Het betreft korte dansen van vaak zestien tot hoogstens veertig maten muziek^{18,19}. In 1739 publiceerde hij dansmuziek in een bundel. Na zijn dood raakte de muziek in de vergetelheid maar de bundel werd bewaard in de Groninger Archieven.

Enkele voorbeelden van door hem gecomponeerde muziek²⁰:

---

schrijvers gedateerd. De oudste twee bevinden zich in het Nederlands Muziek Instituut, het derde in de Groninger Archieven

¹⁵ Zie Bouterse, 'The Bolhuis auction (1764) of musical woodwind instruments', 20-22 en Albert R. Rice, 'The Musical Instrument Collection of Michiel van Bolhuis (1764)', *Journal of the American Musical Instrument Society* 18 (1992), 5-21.

¹⁶ Rick Altman, 'Cinema and popular song', in *Soundtarck* available, 24; Richard Taruskin, 'Introduction: the history of what?' in *The Oxford history of Western music*, xxi-xxx.

¹⁷ C. M. Siegenbeek, 'Openingstoespraak', 3-11; Feenstra op cit.

¹⁸ Jos Koning (2011). *Hollandse deuntjes in Tijdschrift van de Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis TVNM*, 2011. <https://joskoning.nl/joskoning/Hollandse%20deuntjes%20TVNM.pdf>

¹⁹ [https://nl.wikipedia.org/wiki/Michiel_van_Bolhuis_\(1713-1764\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Michiel_van_Bolhuis_(1713-1764))

²⁰ <https://www.liederenbank.nl/resultaatlijst.php?zoek=1016241&actie=lieduitbron&lan=nl>

De melkboer

6.; Cataljon

Musical score for '6.; Cataljon' in G major, 2/4 time. The score consists of three staves. The first staff contains measures 1-6, the second staff measures 7-13, and the third staff measures 14-20. The piece features several trills (tr) and grace notes (v).

Een menuet

9.; Menuet

Musical score for '9.; Menuet' in G major, 3/4 time. The score consists of four staves. The first staff contains measures 1-7, the second staff measures 8-14, the third staff measures 15-22, and the fourth staff measures 23-29. The piece features several trills (tr).

Ach was sol ich súnder machen

24. Ach was sol ich súnder machen

Musical score for '24. Ach was sol ich súnder machen' in G major, 4/4 time. The score consists of two staves. The first staff contains measures 1-6, and the second staff contains measures 7-12. The piece features several trills (tr).

Op zaterdag 5 oktober 2012 werd, voor het eerst in 250 jaar, in Groningen muziek uitgevoerd van Michiel van Bolhuis.

Boekenverzameling

De boekenverzameling bedroeg bij zijn dood, toen Allegonda dit ging veilen²¹ (omdat de vermogenspositie was aangetast), alleen al 2793 nummers, waaronder nogal wat pikante lectuur. Een bijzonder boek was nr. 258: "Een zeer oud en raar manuscript over de oudste Landrechten,

²¹ De veiling vond op 15 okt. 1764 plaats en duurde in totaal acht dagen. Allegonda hield alleen de schilderijen, zilver- en munten- en porseleinverzameling in haar bezit.

handelende van de oorsprong van 't recht en 't principaal recht der oude Vriezen, met de 23 Willekeuren te Opstallesboome"²² van 1322. En een "*gedeelte van een oud Chronijk van Appingadam zedert 1400*".

Enige bekendheid heeft ook de dichtkunst van Michiel gekregen, vooral met de "*dichtmatige brieven*" die hij uitwisselde met studiegenoot P. Muntinghe. De literaire producten van Van Bolhuis dateren voor een belangrijk deel uit zijn jonge jaren. De beslommingen van het dagelijkse leven hebben Michiel daarna steeds meer in beslag genomen. Op een gegeven moment, hij is dan 27 jaar oud, schrijft hij zelfs over het "*lang uitgedoofd dichtvuur*".

Het staatboek

Het staatboek dat Van Bolhuis heeft aangelegd, geeft veel informatie over zijn interesses en belangen. Hierin werd bijvoorbeeld aangetekend wat de kosten waren geweest om tot gezworene van de stad te worden gekozen, maar ook prijzen van het rundvee, lonen van het personeel, recepten en gegevens over de kinderen. De zonen Abel Eppo, Lambertus en Jan gingen op de Latijnse school. De schoolresultaten werden door de vader zorgzaam opgetekend. Verder heeft Michiel bijvoorbeeld alle schilderijen vermeld, die in het huis aan de Noorderhaven in de stad en in het huis te Warffum hingen. De catalogus van de goederen die na zijn dood zijn geveild, toont een grote verscheidenheid aan titels uit vele eeuwen en over allerlei onderwerpen.

Klein Zeewijk

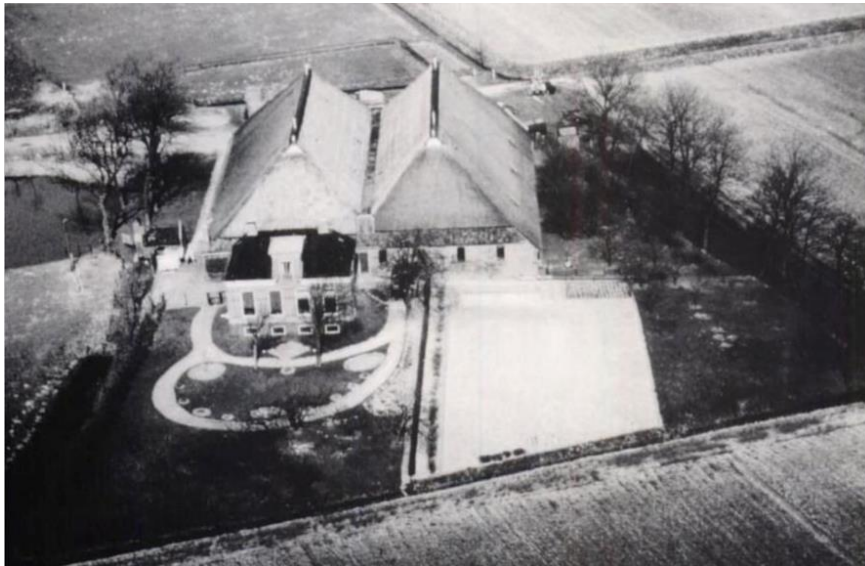
De huiswierde Klein Zeewijk, Noordpolder 6 in Warffum was eigendom van de familie Van Bolhuis. ER is ee staatboekje betreffende Klein Zeewijk, afkomstig van Jan van Bolhuis, 1832-1853 dat later (na 1900) is aangevuld door E. van Zeeburgh.

Klein Zeewijk.

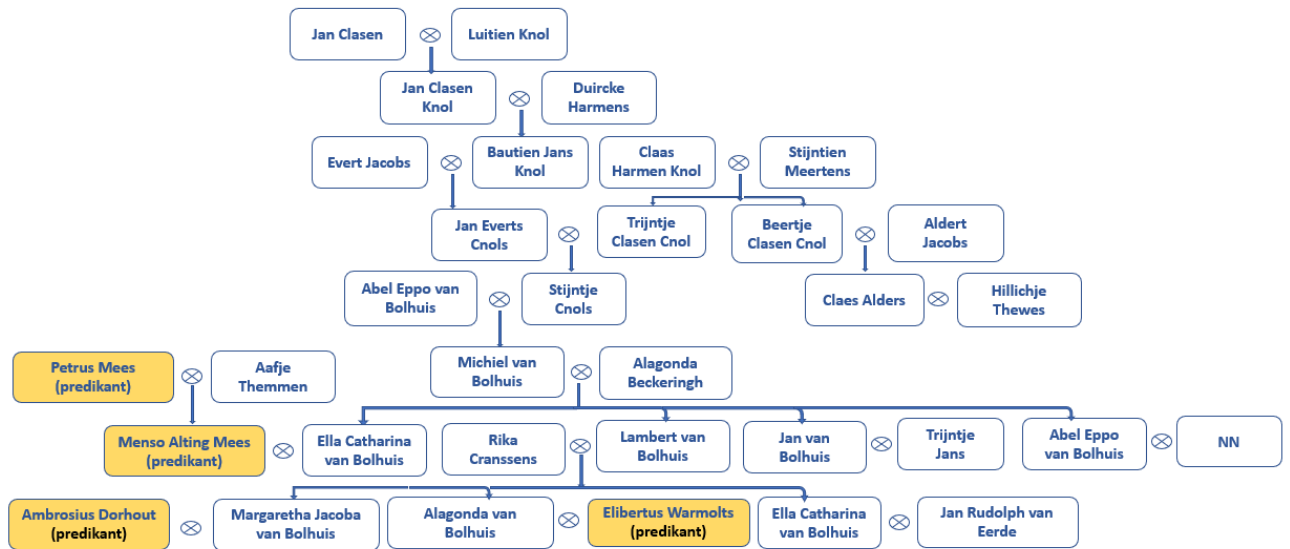
---

²² De Upstalsboom, Opstalsboom of Opstalboom, Oudfries Upstallesbâm is de naam van een oude 'rechtsplaats' bij Aurich in Oost-Friesland. De Upstalsboom was in de tijd van de Friese Vrijheid plaats van samenkomst van afgezanten uit alle Friese gebieden. Zij overlegden daar en vormden het hoogste beroepsorgaan bij geschillen. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Upstalsboom>

Links van Klein Zeewijk ligt de dobbe (foto uit 1951).

Kinderen van Michiel en Alagonda

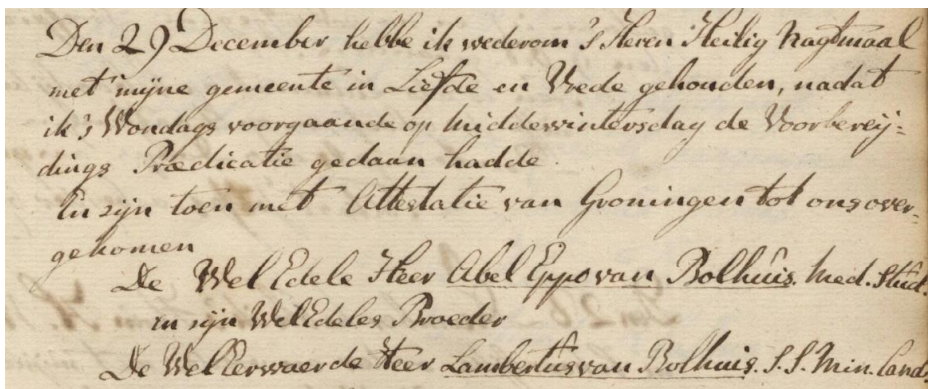

Christina van Bolhuis

Christina van Bolhuis is geboren in 1739 en overleed het jaar erop.

Abel Eppo van Bolhuis

Abel Eppo werd gedoopt op 29 september 1739 in Groningen en overleed op 19 september 1780 in Oostwold. Hij was een gepromoveerd arts.

Abel Eppo werd lidmaat van de kerk in Warffum en nam deel aan het avondmaal op 29 december 1765.

Abel van Bolhuis. Verschillende attributen op dit schilderij uit 1761 van Lambertus Beckeringh (1716-1769) verwijzen naar zijn beroep van arts.

Lambertus van Bolhuis

Lambertus van Bolhuis werd op 19/20 november 1741 geboren in Groningen en stierf daar op 26 augustus 1826. Hij trouwt in 1767 met Rika Cranssen met wie hij vier kinderen kreeg, Alagonda, Margaretha Jacoba, Ella Catharina en Michiel Jakob (boekverkoper in Groningen).

Hij vertrok op 23 maart 1766 van Warffum naar Marssum in Friesland, waar hij, nadat hij in 1765 kandidaat was geworden, zijn eerste aanstelling kreeg als predikant. Ook zijn zuster Ella vertrok. Hij stond vervolgens in Noorddijk, Oostwold (Old), Leeuwarden en tenslotte in zijn geboortestad Groningen. Door Heeroma 'een verlicht en ruimdenkend pastor' genoemd, die eerder dan Van Halsema of Westendorp 'aanspraak kon maken op de qualificatie van Groninger dialectoloog'.

Lambertus van Bolhuis, tussen 1760-1769 geschilderd door Lambertus Beckeringh (1716-1769).

Hij was lid van de Leydsche maatschappij der Nederlandse Letterkunde en stelde in 1783 een beperkte lijst Groninger woorden op (van een kleine vijftig stuks, door Heeroma gepubliceerd) ten behoeve van het algemene woordenboek dat de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde van plan was te gaan maken. Daarnaast was hij de wegbereider van de studie van (de welsprekendheid

van) het Nederlands in Groningen, door J. Ruardi en B.H. Lulofs aansluitend via een officiële taakopdracht verder ontwikkeld.

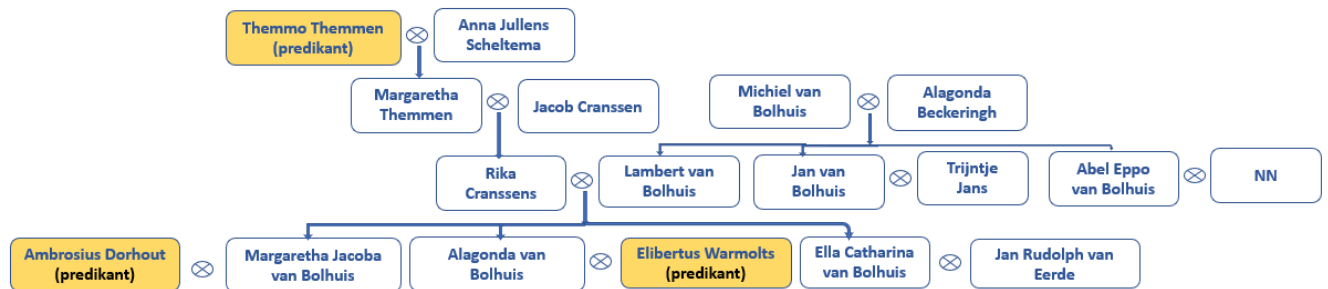
Van grote betekenis was Van Bolhuis' uitgave van de Nederlandse schoolgrammatica van Klaas Stijl Gzn., organist en schoolmeester te Midwolda, met wie hij contact had uit hoofde van zijn predikantschap in het naburige Oostwold. Stijls *Beknopte aanleiding tot de kennis der Spelling, Spraakdeelen, en Zinteekenen van de Nederduitsche Taal; ten dienste van Mingevoorderden, naar den nieuweren smaak*, ter Uitgave opgesteld, is door Van Bolhuis van aantekeningen en een voorwoord voorzien, toen de auteur voor de verschijning van zijn werk kwam te overlijden (1774). Het verscheen in 1776 en werd later enige malen herdrukt. Het vestigde de naam van Van Bolhuis als taalkundige.

Lambertus schreef ook een beknopte Nederduitsche spraakkunst die werd bekroond met de gouden eerprijs.²³

Ella Catharina van Bolhuis

Ella Catharina, dochter van Lambertus van Bolhuis en Rika Cranssen, trouwde op 14 januari 1796 (hc) in Groningen met hoogleraar Jan Rudolf van Eerde. Uit dit huwelijk:

- Rika van Eerde, gedoopt op 30 mei 1802 in Groningen, overleden op 26 juni 1859 in Groningen. Rika trouwde met de hoogleraar Sijbrandus Stratingh, geboren op 9 april 1785 in Adorp, die eerder getrouwd was met Geertje Gersonius. Sybrandus was de zoon van de predikant Everardus Stratingh en Margje Cleveringa.
- Egbert van Eerde (advocaat en notaris), geboren rond 1799 in Groningen, overleden op 9 mei 1859 in Groningen. Hij trouwde met Fredrika Hoitsema.

Jan van Bolhuis

Jan van Bolhuis werd in Groningen gedoopt op 16 januari 1750 en overleed op 19 juli 1803 in Warffum. trouwde te Warffum op 28 april 1784 met Trijntje Jans²⁴, gedoopt op 7 april 1757 in Warffum, overleden op 26 november 1838 in Warffum, dochter van dagloner Jan Reimts en Anje Luitjens.²⁵ Dit kan opgevat worden, meent Harm Hillinga, als een bewijs dat Jan van Bolhuis een eigenzinnig man was, die zich niet richtte op een rol binnen de regentenstand waartoe de familie

²³ <https://bit.ly/3DdTAXw>

²⁴ Trijntje had een broer, Luitjen, getrouwd met Grietje Goijtjens, een broer Menke, getrouwd met Tietje Jans en een zus Frouwke, getrouwd met Jacob Cornelis.

²⁵ <https://www.openarch.nl/gr:465dd7a6-d120-d0ef-f9a8-90a3b734ea8f/nl>

behoorde. Maar bewijs daarvoor draagt hij niet aan.²⁶ Ook Jos Koning meldt dat hij een daglonersdochter huwde, wat in zijn kringen absoluut niet te pas kwam. *'Er is gesuggereerd'*, zegt hij, *'dat hij wel moest omdat hij haar zwanger gemaakt had, maar gewoonlijk lieten hogere heren zich daardoor nog niet in een huwelijk met een vrouw uit de laagste klasse dwingen. Nee, uit Jans vriendschappen is op te maken dat hij sociale afstand niet als hindernis ervoer en positief stond tegenover gewone mensen. En tegenover hun muziek, wil ik dan vermoeden, ook al gold die als frivool. De Bolhuizen waren niet vies van frivole zaken: vader en zoon verzamelden pornografische literatuur. Jan schreef zelfs een aantal pikante gedichten.'*²⁷

Hij was aanvankelijk rechter te Warffum. Nadien werd hij rechter van zeven jurisdicties in de Ommelanden. Later werkte Van Bolhuis als secretaris en ontvanger van het Winsumer- en Schaphalsterzijvest. Daarnaast was hij plaatsvervanger voor de Nationale Vergadering en in 1796 werd hij lid van het plaatselijk bestuur van Warffum.

Jan van Bolhuis op 12-jarige leeftijd (Lambertus Beckeringh, 1762)

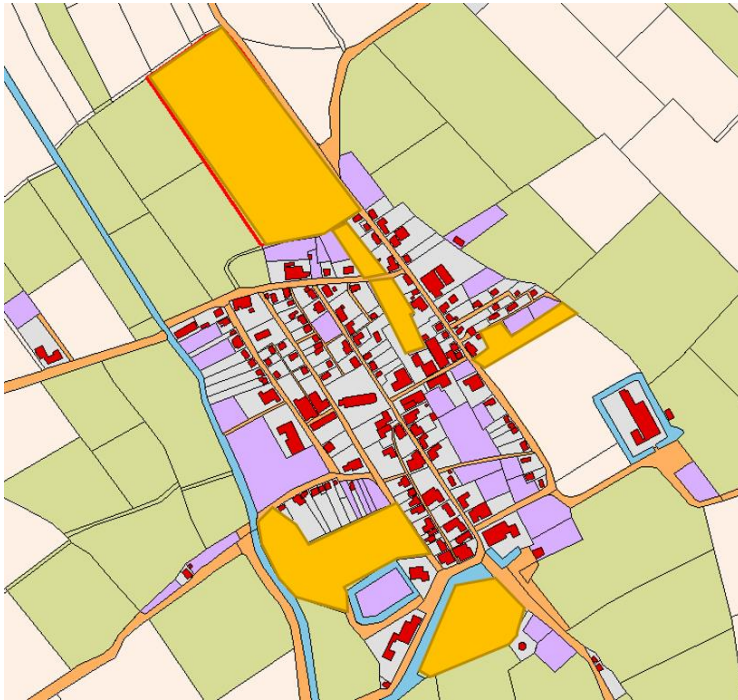
Van Bolhuis bezat tevens verschillende boerderijen (heerdsteden). Jan had, net als zijn vader ook culturele belangstelling. Het is opvallend dat hij nogal wat gedichten en brieven van zijn vader heeft gekopieerd. Hij bezat een indrukwekkende bibliotheek. Hij gold in de achttiende eeuw als een bekend pornografiekenner in De Ommelanden.

---

²⁶

<https://nazatendevries.nl/Genealogie/Van%20Bolhuis/Het%20geslacht%20Van%20Bolhuis%20in%20Groningen.html>

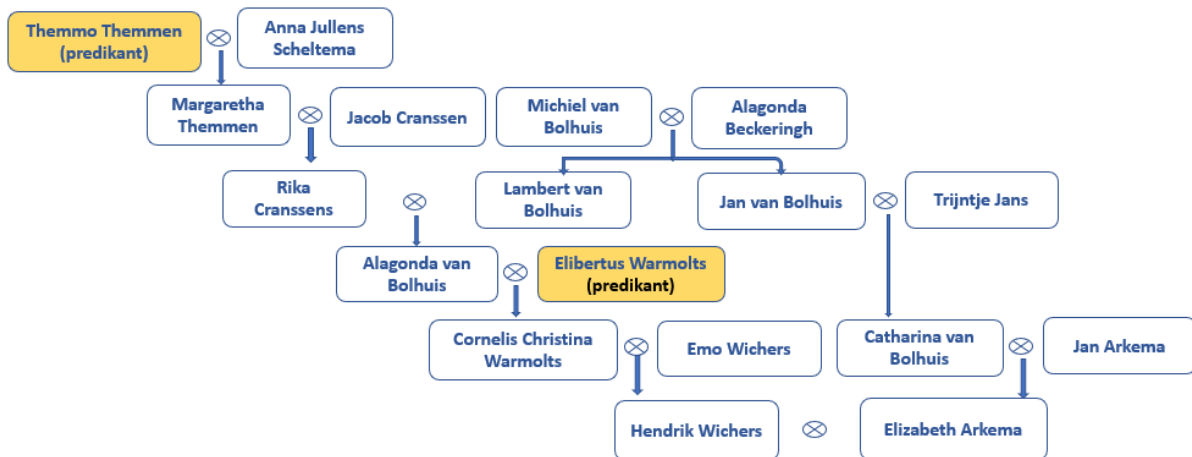
²⁷ Jos Koning (2011). Hollandse deuntjes in *Tijdschrift van de Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis TVNM*, 2011. <https://joskoning.nl/joskoning/Hollandse%20deuntjes%20TVNM.pdf>

In geel is het landbezit van de weduwe van Jan van Bolhuis in 1832 in Warffum weergegeven.

Uit dit huwelijk:

- Alagonda van Bolhuis (landbouwersche, geboren in 1784 overleden op 27 mei 1816 in Warffum (in het huis, geteekend no.222), gehuwd op 21 juni 1807 met Doje Pieters van Zeeburgh, geboren op 1 juli 1779 in Usquert, overleden op 12 april 1820 in Warffum, zoon van Pieter Dojes en Barber Harms. Doje was van 1808-1812 burgemeester van Warffum. Zijn naam staat vermeld op de ingemetselde steen boven de sluisdoorgang bij Noordpolderzijk. Daarop wordt vermeld, dat hij boekhouder was van de Polder Kas 1811. Dit is een herdenkingssteen met de leden van de commissie die de Noordpolder inpolderden. De dijk kwam gereed op 5 november 1811. Op 18 november schreef Doje Pieters zich in bij het bevolkingsregister met de achternaam Van Zeeburg(h). In de Noordpolder kocht hij land van zijn schoonmoeder. Op dat land bouwde hij boerderij 'Zeeburgh' Hogeland 54. Deze kwam in 1812 gereed. Hun kleinzoon was de historicus Jan Bolhuis van Zeeburgh (1836-1880).
- Catharina van Bolhuis, geboren op 13 december 1789 in Warffum, overleden op 1 juli 1850 in Warffum. Zij trouwde op 13 januari 1820 in Warffum met Jan Arkema (gepromoveerd arts), geboren op 10 augustus 1791 in Termunterzijk, overleden op 8 september 1863 in Warffum, zoon van Peetrus Arkema (medicus) en Elizabeth Melles. Hij was ook burgemeester van Warffum. Uit dit huwelijk:
  - Elizabeth Arkema, geboren rond 1826 in Warffum. Zij trouwde op 14 juli 1858 met Hendrik Wichers (gepromoveerd arts), geboren rond 1830 in Middelstum, zoon van Emo Wichers (gepromoveerd arts) en Cornelia Christina Warmolts. Emo was een zoon van Hindrik Wichers (gepromoveerd arts) en Johanna Sophia Piccardt, Cornelia was een dochter van de predikant Elibertus Warmolts en Geertje Wibbens.

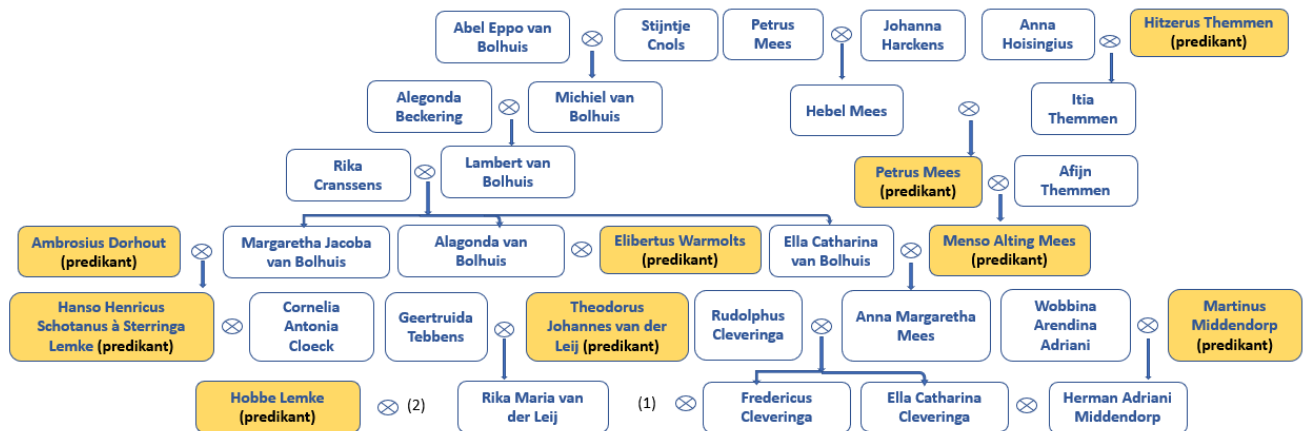
Ella Catharina van Bolhuis

Ella Catharina van Bolhuis, enige dochter van Michiel van Bolhuis en Alagonda Beckeringh, werd geboren op 13 januari 1747 in Groningen en stierf op 27 mei 1769 in Woltersum. Zij werd op 16 september 1767 lidmaat van de hervormde kerk in Warffum. Ella Catharina trouwde op 3 augustus 1768 in Woltersum (huwelijkscontract 14 juli 1768 in Groningen) met de predikant Menso Alting Mees, geboren op 10 november 1744 in Oude Pekela, overleden op 2 november 1795 in Leermens, zoon van Petrus Mees en Aafje Themmen. Uit dit huwelijk:

- Anna Margaretha Mees, geboren op 9 mei 1769 in Woltersum, overleden op 16 februari 1809 in Leens. Zij trouwde op 16 april 1789 in Leens met Rudolphus Cleveringa (olijslager), geboren op 6 januari 1741 in Leens, overleden op 18 september 1824 in Leens, zoon van Fredericus Cleveringa (gesubstitueerd redger in Warffuizen) en Martjen Stenhuis. Uit dit huwelijk:
  - Fredericus Cleveringa, geboren op 4 februari 1790 in Leens, overleden op 5 april 1829 in Leens. Hij was olijslager en eigenaar van een brouwerij en een houtzaagmolen in Overschie. Hij trouwde op 13 juli 1821 in Leens met Rika Maria van der Leij, geboren op 30 april 1790 in Baflo, overleden op 27 december 1856 in Rauwerderhem, dochter van de predikant Theodorus Johannes van der Leij en Geertruida Tebbens.
Rika trouwt (2) op 18 november 1830 in Wonseradeel met de predikant Hobbe Lemke, geboren op 10 augustus 1798 in Boornbergum, overleden op 22 november 1885 in Rauwerdzoon van Cornelia Antonia Cloeck en ds. Hanso Henricus Schotanus à Sterringa Lemke.
Hobbe Lemke hertrouwt op 11 februari 1864 in Rauwerderhem met Trijntje de Vries, geboren op 7 juni 1835 in Haskerland, overleden op 4 juli 1902 in Rauwerd, dochter van Pieter Piers de Vries en Wijtske Ages Fokkema.²⁸
  - Ella Catharina Cleveringa, geboren op 26 juni 1791 in Leens, overleden op 20 februari 1834 in Leens. Zij trouwde op 16 juni 1819 in Leens met de gepromoveerde

²⁸ <https://www.kloek-genealogie.nl/ZegerArnhem.htm>

arts Herman Adriani Middendorp, geboren op 15 februari 1791 in Kolham, zoon van predikant Martinus Middendorp en Wobbina Arendina Adriani.

Bronnen

Bolhuis, J. van en Elema, P.J.C. (z.d.). *Genealogie van Bolhuis, 3-delige voorlopige uitgave*, aanwezig in het Rijksarchief in Groningen.

Bolhuis, J. van (1996-1997). 'De redger schaatste scheef en breide recht. De gemene omgang van een heer van stand met zijn personeel', in *Gruoninga* 41 (1996-1997), 3-9.

Veen, D.W. van (1988). *Michiel van Bolhuis. Een 18^e eeuws herenbestaan in Groningen*. Doctoraalscriptie RUG.